

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 102 202/99-2651
Signatura: bj2cs105

Oblastní pracoviště č. 10
Okresní pracoviště Pardubice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Masarykova základní škola Dolní Roveň 200, okres Pardubice 533 71 Dolní Roveň 200
Identifikátor ředitelství:	600 096 076
IZO:	000 191 086
Ředitel školy:	Mgr. Břetislav Zahálka
Zřizovatel:	Obecní úřad Dolní Roveň, 533 71 Dolní Roveň 1
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Pardubice, Za pasáží 657, 530 02 Pardubice
Termín inspekce:	20. duben – 22. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Vladimír Tomek Mgr. Věra Rečlová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	1. Zřizovací listina ze dne 6. listopadu 1992 s účinností od 1. ledna 1993. 1. Zařazení MŠMT do sítě škol čj. 1795/97 ze dne 1. září 1997 a informační výpis ze dne 1. září 1998. 2. Sdělení o výsledcích inspekční činnosti čj. OI-10-02-9596/197, ze dne 10. 5. 1996. 3. Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 a učební dokumenty čj. 18730/91-20. 4. Výroční zpráva za školní rok 1997/98. 5. Školní řád. 6. Zápisy z pedagogických rad. 7. Rozvrh hodin. 8. Třídní knihy v hospitovaných třídách. 9. Tematické plány vyučujících, u kterých byla uskutečněna hospitace ve vyučovací hodině.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Vyučování v Masarykově základní škole Dolní Roveň se uskutečňuje ve dvou budovách. V Horní Rovni probíhá výuka 1. – 4. ročníků, nachází se tam školní družina a zároveň menší tělocvična. Ročníky 5. – 9. se učí v hlavní budově, kde je též školní jídelna. Každá třída má samostatnou místnost a mimoto pro výuku slouží učebny: odborná pracovna přírodovědných předmětů, učebna vybavená didaktickou technikou, učebna pro výuku výtvarné a hudební výchovy, učebna vybavená počítači s využívanými výukovými programy. Poloodbornou je pracovna společenskovedních předmětů. Tělesná výchova se vyučuje v sokolovně a na přilehlém venkovním hřišti. Vzhledem k vysokému nájmu a nehygienickému prostředí sokolovny, je výuka tělesné výchovy v zimních měsících problematická – viz hospitace v tělesné výchově. Škola tento nedostatek kompenzuje početnými tělovýchovnými aktivitami.

Prostorové podmínky pro výuku jsou dostatečné. Mimo běžných oprav a údržby, je vlastními silami průběžně prováděna kvalitní renovace žakovských stolků. V nejbližší době bude třeba vyměnit žakovské židličky.

Učební pomůcky jsou v dostatečném množství a umožňují škole realizovat vzdělávací program. V rámci finančních možností se škola vybavuje ucelenými řadami učebnic.

Materiálně technické podmínky pro výchovně vzdělávací činnost jsou spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Základní škola je spádovou školou pro obec Dolní Roveň a dalších 8 obcí. Vzhledem k dojíždění velkého počtu žáků se vedení snaží o příjemné podmínky výuky žáků. V roce 1992 se škola přihlásila do projektu Zdravá škola. Konkurzním řízením byla vybrána jako modelová škola regionální sítě v České republice.

Rozvrh vyučovacích hodin a délka přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků a učitelů. Škola prodloužila první přestávku na 15 minut. Žáci mají možnost nakoupit si svačiny, ve stylu zdravé výživy a krabičky s pitím. Na distribuci svačinek se podílí žakovská služba u vchodu do školy. Zároveň školní jídelna zabezpečuje pitný režim vařením čaje pro obě budovy. Druhá přestávka (20 minut) je ve stylu volného pohybu a relaxace. Žáci využívají venkovní areál školy pro sportovní aktivity. Prostor u malé budovy nabízí dětem různé prolézačky.

Při škole působí centrum volného času, úzce spolupracuje se sdružením rodičů při škole. Jeho součástí je posilovna přístupná dětem základní školy i veřejnosti.

Vzhledem k integrovaným žákům je upraven bezbariérový přístup do školy (obě budovy).

Kmenové třídy i odborné pracovny jsou prostorné světlé, vybavené starším a opraveným nábytkem. Vlastní prostory školy jsou čisté a esteticky upravené. Na chodbách je funkční výzdoba, vytvořená především z prací žáků školy. Žáci mají šatny v obou budovách.

Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny nadprůměrně.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole pracuje celkem 19 pedagogů, vesměs interních. Jedna učitelka (vysoká škola + pedagogické minimum) nemá pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku některých

vyučovacích předmětů, taktéž i jedna ze 3 vychovatelek školní družiny nemá odpovídající vzdělání.

Věková skladba pedagogických pracovníků:

- do 35 let je 1 pracovnice
- do 55 let 13 pracovníků
- nad 55 let 5 pracovníc

Přehled odbornosti výuky

a/ 1. stupeň

třída	celkem hodin	vyučováno odborně způsobile hodin v %	nevyučováno odborně způsobile hodin v %
1.	40	100,0	0
2.	44	100,0	0
3.	23	100,0	0
4.	24	100,0	0
5.	30	66,7	33,3
1. stupeň celkem	161	93,8	6,2

b/ 2. stupeň

předmět	celkem hodin	vyučováno odborně způsobile hodin v %	nevyučováno odborně způsobile hodin v %
Český jazyk	23	65,2	34,8
Anglický jazyk	15	40,0	60,0
Německý jazyk	12	100,0	0
Matematika	23	82,6	17,4
Obč. výchova	5	0	100,0
Tělesná výchova	12	66,7	33,3
Zeměpis	8	100,0	0
Dějepis	9	0	100,0
Přírodopis	10	100,0	0
Hudební výchova	5	0	100,0
Výtvar. výchova	7	0	100,0
Fyzika	10	100,0	0
Chemie	6	100,0	0
Rodinná výchova	2	0	100,0
Prakt. činnosti	4	25,0	75,0
2. stupeň celkem	151	62,9	37,1
ZŠ celkem	312	78,8	21,2

Personální podmínky školy, vzhledem k její velikosti, jsou spíše nadprůměrné. Zvýšení odborné způsobilosti učitelů v jednom vyučovacím předmětu by znamenalo zhoršení v předmětu jiném.

4 Plnění učebních osnov

V letošním školním roce se v 1. – 7. ročnících vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v 8. a 9. ročnících dle rozvolněných učebních dokumentů čj. 18730/91-20.

Volitelné předměty v 7. – 9. ročnících: informatika, ruční práce a šití, základy pěstitelství a chovatelství, praktikum práce na počítači, péče o dítě.

Škola zajišťuje péči o žáky se speciálními schopnostmi a potřebami (v současné době 28 žáků). Čtyři vyučující jsou absolventy kurzu nápravy vývojových poruch učení a dle potřeby vykonávají individuální činnost s těmito žáky. Rovněž žáci 2. stupně s poruchou učení jsou individuálně vedeni ke kompenzaci zjištěné poruchy.

Dvě vyučující, které mají logopedický kurz, se starají o žáky se špatnou výslovností již od mateřské školy.

Z hospitovaných hodin a kontrolou třídních knih ve třídách, kde byla provedena inspekce je evidentní, že osnovy, na I. stupni a na II. stupni v českém jazyku, matematice, fyzice, chemii a občanské výchově, jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

I. stupeň

Český jazyk

Hodiny byly dobře připravené, měly jasný cíl, vyznačovaly se promyšlenou organizací výuky. Učitelky vhodně využily motivace, názor, aktivovaly žáky pestrými formami práce. Časté střídání činností, které na sebe logicky navazovaly, podporovalo zájem žáků o učivo. V hodinách bylo procvičeno množství jevů, upevňovány čtenářské dovednosti, práce s textem.

Charakteristické pro výuku literární výchovy bylo pozitivní hodnocení každé práce žáků. V 1. třídě vyučující operativně zařazovala relaxační hudební chvílky při kytáře.

Ve vyučovacích hodinách byl uplatňován diferencovaný a individuální přístup k žákům. Pečlivě opravené sešity svědčily o kvalitní kontrole práce žáků v nižších ročnících.

V třídní knize 5. ročníku nejsou zápisy obsahu výuky psaní.

Výuka v hodinách je hodnocena spíše nadprůměrně.

Matematika

Ve vyučovací hodině v nižším ročníku byla v maximální míře uplatňována motivační složka s aktivizací žáků, velmi laskavý přístup vyučující. Výklad učiva se opíral o známé učivo, bylo procvičeno a zopakováno množství příkladů. Vyučující kladla důraz na logické myšlení. Nedílnou součástí hodiny byla kontrola a hodnocení. Vyučující dbala na úpravu a správné sezení při psaní.

Vyučovací hodina v 5. ročníku byla zaměřena na upevňování učiva z předešlých hodin. Výuka probíhala nejen ve třídě, ale také v pracovních didaktické techniky, kam po úvodu žáci přešli. Pracovali ve skupinách na počítačích, řešili zadané úkoly, připravené pro všechny skupiny. Využití počítačů bylo pro žáky zpestření a zároveň motivací k aktivní činnosti v matematice. Žáci prokázali dobrou znalost práce na počítači. Vyučující měl s žáky neustálý kontakt, dbal na správné osvojení a porozumění učiva.

Hodiny měly nadprůměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Společná výuka chlapců a dívek byla dobře organizovaná. Motivací byl prožitek a radost z pohybu. Žáci prováděli cviky na protahování a posilování svalstva, obratnostní

dovednosti. Při hrách byla rozvíjena rychlost, síla a orientace v prostoru. Ve sledované hodině prokázali žáci dobré zvládnutí základních pohybových činností.

Hodina probíhala v tělocvičně TJ Sokol. Problémem byly podmínky výuky v tělocvičně - špinavé zdi, prach a špatně dýchatelný vzduch.

Úroveň výuky je hodnocena nadprůměrně.

Výtvarná výchova

Vyučující vytvořila zdařilou motivací podnětné prostředí pro výtvarný projev žáků. Seznámila žáky s postupem práce a výtvarnou technikou. Stálý kontakt učitelky s žáky a případná dopomoc přispěly k úspěchu výtvarných děl. Tvořivá atmosféra byla podtržena hudbou z magnetofonu. V závěru hodiny učitelka zhodnotila práci všech žáků.

Hospitovaná hodina je spíše nadprůměrná.

Prvouka

Vhodná motivace s využitím zážitků a zkušeností žáků přispěla k aktivnímu přístupu k výuce. Činnost žáků byla převážnou část hodiny v prostoru mimo lavice, zpestřena připravenými obrázky. Téma výuky bylo vhodně výchovně využito, práce s textem probíhala s výtvarným projevem žáků. Vhodná relaxace zabránila únavě žáků, výuka probíhala 4. hodinu.

Úroveň hodiny je spíše nadprůměrná.

Individuální a laskavý přístup k žákům byl charakteristický pro výuku ve sledovaných hodinách na 1.stupni (1. - 5. ročník).

II. stupeň

Fyzika

Fyzika je vyučována učitelem s pedagogickou i odbornou způsobilostí pro výuku tohoto předmětu. Výuka probíhá v průměrně vybavené odborné pracovně. Vyučující dodržuje osnovy, žáci mohou získat základní fyzikální vědomosti a dovednosti, pomáhá jim chápat funkční vztahy. Snaží se u žáků vytvářet a rozvíjet fyzikální pojmy a počáteční návyk na odborný jazyk. Hodiny jsou vedeny učitelem odborně i metodicky správně. Jsou v nich demonstrační a skupinové experimenty, které názorně slouží k osvojení faktů a vytváření návyků cílevědomého pozorování u žáků, mající i motivující charakter. Obzvlášť pozitivní je, že vyučující nadále se žáky realizuje co nejvyšší počet laboratorních prací, sloužících k nácviu dovedností, shrnutí a systemizaci poznatků. Výsledky laboratorní práce byly využity v informatice pro tvorbu grafů na počítači. Fyzikální úlohy, jako součást poznávacího procesu, jsou vhodně vybrány a řešeny odborně správně. Negativním jevem vyučovacích jednotek byla neúměrná nekázeň žáků, vykřikování, bavení se mezi sebou o věcech nesouvisejících s výukou, rušení i těch žáků, kteří o výuku měli zájem. Vyučujícímu se nedaří vypěstovat u žáků pozitivní vztah k předmětu, což prokazuje i dlouhodobý nezájem o soutěže ve fyzice. V žakovských knížkách je málo informací rodičům o prospěchu žáků ve fyzice, zejména absentují známky z ústního zkoušení.

Zejména nekázeň žáků, kterou nedokáže vyučující vahou své osobnosti eliminovat, způsobuje, že hodnocení výuky fyziky je spíše podprůměrné.

Chemie

V hospitovaných hodinách byly harmonické vztahy jak mezi žáky tak i vyučující a žáky, což vytvářelo dobré komunikační prostředí, u žáků pak pozitivní vztah k předmětu. Učitelka se vyjadřovala odborně přesně, s jasně vymezenými pojmy a totéž vyžadovala od

žáků. V průběhu hodin vhodně měnila formy a metody práce s důrazem na pozitivní motivaci žáků. Žáci získávali návyky na odborný jazyk a vytvářeli si systém vědomostí. Výuka byla názorná s množstvím praktických příkladů, což napomáhalo upevňování učiva v paměti žáků. Žáci chápou, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcí se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti, uvědomují si nezbytnost ochrany životního prostředí. Učební osnovy jsou plněny. Ve shlednutých hodinách absentovalo samostatné vyhledávání a zpracování informací žáky. Nebylo využito odborné pracovny.

Hospitované hodiny svou kvalitou byly nadprůměrné.

Český jazyk

Hodina v 9. ročníku byla vedena s cílem seznámení s nejdůležitějšími literárními žánry a utvářením čtenářského vkusu žáků. Vyučující zvolila volnější způsob výuky, vzhledem k předcházejícím přijímacím pohovorům na střední školy. Přístup vyučující k žákům, vhodná motivace přednesu vyučující, práce s textem a forma vedení výuky motivovala žáky, kteří tuto možnost vždy nevyužili.

Ve druhé vyučovací hodině byli žáci vedeni k osvojení slohového útvaru. Organizace práce, zařazení dramatizace, využití učebnice, různé formy práce a laskavé vedení vyučující, byly znaky kvalitní hodiny. Bylo dbáno na individuální přístup k žákům, kteří pracovali s připravenými tiskopisy a formou rozhovoru místo samostatné písemné práce. Výchovné využití současné politické situace vytvořilo prostor pro žáky k logickému myšlení a řešení problému.

Hospitované hodiny měly spíše nadprůměrnou a nadprůměrnou úroveň.

Matematika

Vyučovací hodiny, ve kterých proběhla inspekce, byly hodnoceny ve škále od průměrné po vynikající. Hospitace, tematické plány učitelů a kontroly třídních knih prokázaly, že žáci získávají vědomosti a dovednosti v žádoucím obsahu a rozsahu. Učivo je podáváno žákům odborně správně. Používané vyučovací metody byly odpovídající vyučovacímu předmětu a věku žáků, se snahou vyhovět potřebám žáků. Učitelé dbali na názornost při výuce, mnohdy diferencovali podle schopností žáků, matematické úlohy pro nadanější žáky neabsentovaly. Žáci byli vesměs zapojeni do procesu výuky, měli dostatek prostoru pro uplatnění své aktivity. Tempo hodin se řídilo úspěšností žáků, existovala průběžná zpětná vazba. Učitelé rozvíjeli a upevňovali u žáků samostatnost, sebekritičnost, zdravou ctížádostivost, spolupráci. Ve třídách panovali harmonické vztahy, prostředí vytvořené učiteli bylo komunikační, žáci pracovali soustředěně, se zájmem o výuku. Někdy nebyly zvoleny vhodné příklady pro samostatnou práci – byly obtížnější a někteří žáci nemohli zažít radost z úspěchu. V jedné hodině vyučující pozdě reagovala na únavu žáků změnou forem a metod práce. Některým žákům dělá problém učit se z vlastního sešitu, neumí využívat zápisů a výpočtů. Celkově prokázané vědomosti žáků byly průměrné. V žákovských knížkách je odpovídající množství informací pro rodiče o prospěchu žáka vzhledem k charakteru předmětu. Klasifikace je pro žáky pozitivní motivací, což je patrné zejména ve čtvrtletních pracích. V nich jsou hodnoceny matematické kroky a operace, které žák umí. Podle předvedených dovedností a vědomostí v hospitovaných hodinách je možné konstatovat, že výkony a předpoklady žáků školy navzájem korespondovaly. Vztahy mezi vyučujícími a žáky jsou založeny na vzájemném respektu a porozumění, což je jeden z hlavních předpokladů pro dobré výsledky ve výchově a vzdělávání. Domácí úkoly nesuplují výuku, jsou zadávány v přiměřeném množství a kvalitě. Škola zatím neprovádí analýzu úrovně znalostí žáků pomocí testů. Pouze rozbor čtvrtletních prací slouží k aktuálnímu zjišťování vědomostí a matematických

dovedností žáků. Neexistuje však možnost srovnání se stavem v jiném školním roce nebo s jinou školou.

Hodnocení hospitovaných hodin je celkově spíše nadprůměrné.

Německý jazyk

Hodina německého jazyka byla vedena vyučující převážně v cizím jazyce, volila zábavné formy práce se stálým střídáním činností. Vhodně využila hudbu a zpěv, výslovnost byla procvičována pomocí připravené tabule, různých cvičení. Žáci byli v průběhu hodin pozitivně motivováni, jejich aktivita byla kladně hodnocena.

Úroveň hodiny je hodnocena spíše nadprůměrně.

Občanská výchova

Shlédnuté vyučovací hodiny přispěly k formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Pomáhaly utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, napomáhaly utvářet jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, pozitivní hodnotové orientace. Rozvíjely způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, vědomí odpovědnosti za vlastní život. Hodiny napomohly žákům utvářet si představu o lokálních i globálních problémech společnosti. Důležité bylo, že učitelky braly žáky jako rovnocenné partnery, mentorování se neobjevilo. Formy řízených besed byly pro žáky aktivizující, žáci bez ostychu vyslovovali své názory, byli otevření. Jejich vyjadřování ukazovalo, že mají již určitou představu o mravních předpokladech mezilidského a společenského soužití. Ke zkvalitnění výuky chybějí učebnice občanské výchovy. Vyučující se musí též vyhnout výrazům, kterým žáci nerozumí nebo vytvořit slovníček cizojazyčných výrazů.

Celkové hodnocení hodin je spíše nadprůměrné.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

V souvislosti s tím, že snahou školy je být střediskem kulturního života v obci, přispívá tak k řešení současných celospolečenských problémů. Velké množství kulturních akcí je zajišťováno školou. Především jsou to představení, koncerty, karnevaly atd., kde jsou aktivně zapojeni žáci. Při škole působí Centrum volného času, které nabízí žákům 12 zájmových kroužků, hru na hudební nástroje, zájezdy a výlety a o letních prázdninách dětské tábory. Široká nabídka sportovního vyžití žáků v mimoškolní činnosti je důležitým faktorem v péči o zdraví populace. Škola je nejen v okrese známa svojí Venkovskou fotbalovou školou Luboše Kubíka.

V 1. pololetí tohoto školního roku 10 žáků neprospělo, 35 žáků prospělo s vyznamenáním. V chování byli 2 žáci hodnoceni třetím stupněm z chování – mimořádná situace, neboť druhým stupněm nebyl hodnocen žádný žák. Zároveň, jako motivace pro žáky, udělili třídní učitelé větší množství pochval.

Školní řád napomáhá formovat osobnost žáka svým obsahem. Např. v něm stojí: „Žák má právo slušnou formou vyjadřovat, obhajovat a propagovat svůj názor, vznášet připomínky k jednání svých spolužáků, pedagogických i ostatních pracovníků školy a žádat o projednání své připomínky ve školní radě žáků, s učitelem a s vedením školy“.

V průběhu inspekce se žáci chovali slušně, respektovali zásady společenského chování. Vztahy mezi žáky navzájem a mezi učiteli a žáky, s výjimkou hodin fyziky, byly založené na důvěře a odpovídajícím vzájemném respektu.

Z hlediska výsledků vyučování je hodnocení spíše nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Pozitiva:

- Individuální a diferencovaný přístup k žákům v hospitovaných hodinách zejména na I. stupni.
- Realizace projektu Zdravá škola.
- Bohatá nabídka aktivit pro volný čas žáků.

Doporučení:

- Vzhledem k počtu žáků s vývojovou poruchou učení získat další vyučující k účasti semináře dyslektických asistentek.
- Doplnit a vést zápisy v třídní knize 5. ročníku obsahu výuky psaní.
- Zkvalitnit výuku fyziky zvýšením kázně žáků v průběhu vyučovacích hodin.
- Zvážit nutnost žákovské služby u vchodu do školy.

Masarykova základní škola Dolní Roveň plní úspěšně své poslání vzdělávat a vychovávat žáky při vyučování, zároveň velkou nabídkou mimoškolních aktivit je středem kulturního dění v obci.

Podmínky pro realizaci vzdělávacích programů a průběh vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech je spíše nadprůměrný.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Vladimír Tomek, v. r.

členka týmu Mgr. Věra Rečlová, v. r.

V Pardubicích dne 5. května 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 10. května 1999.

razítko

Podpis ředitele školy Břetislav Zahálka, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
----------------	---	---

Zřizovatel:	17. 5. 1999	102 230/99-2651
Školský úřad:	17. 5. 1999	102 231/99-2651
Rada školy:	rada školy není	0

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
0	0	0